

ויקרא ב

קרבנו גוי' על חטאתו אשר חטא" – דל-הגירסא, "ואם הביא כפר", "שפיר קרינו ב" קרבנו על חטאתו כיון שהוא על אותו מין⁹, משא"כ להגירסא, "ואם הביא לא כפר", הפירוש ב"על חטאתו" היינו שצ"ל "לשם חטאתו ממש"¹⁰, חטא זה ממש שעבר עליו.

אבל נוסף לזה שזה גופא (הפלוגתא בפירוש הכתוב) דורש הסברה – קשה לפרש דלהרמב"ם "שפיר קרינו ב" קרבנו על חטאתו כיון שהוא על אותו מין", שהרי הרמב"ם¹¹ פסק כר' יוחנן¹² שלמד מכתוב זה דכשאל שני זיתי חלב ב-העלם אחד, אם נודע לו על הראשון וחזר ונודע לו על השני מביא שנים, כי "חטאתו אשר חטא" משמעו – "על כל חטאת וחטאת יביא"¹³, הרי שהלשון "חטאתו אשר חטא" אין פירושו מין ה-חטא אשר חטא, אלא חטאו ממש, חטא פרטי זה שעבר עליו¹⁴.

ולכן נ"ל שחילוק זה (בין הגירסאות) תלוי בעצם גדר כפרת החטאת, כדלקמן.

א. כתב הרמב"ם¹⁵: "המפריש חטאתו על החלב שאכל לא יביאנה על השבת שחלל או על הדם שאכל שנאמר¹⁶ והביא קרבנו שעירת עזים וגוי' על חטאתו אשר חטא עד שיהי' קרבנו לשם חטאו, לא שיקריבנה מחטא על חטא¹⁷. ואם הקריב פסלהי. יתר על זה אמרו¹⁸ הפריש חטאתו על חלב שאכל אמש לא יביאנה על חלב שאכל היום ואם הביא כפר¹⁹". היינו, ש-הדין דחטאת שהפרישה על חלב שאכל אמש לא יביאנה על חלב שאכל היום, הוא רק איסור לכתחילה (מדרבנן), אבל בדיעבד אם הביא כפר.

אבל יש גורסין ברמב"ם²⁰, "ואם הביא לא כפר" – שאין חילוק אם הופרשה החטאת על חטא אחר (כמו חלב על דם) או על חטא זה עצמו (של אתמול) דבכל אופן ה"ז הקרבה, מחטא על חטא", וגם אם הביא חטאת שהפרישה על חלב שאכל אמש על חלב שאכל היום – "לא כפר" (גם בדיעבד).

והנה בפשטות פלוגתא זו (בין שתי הנוסחאות) תלוי' בפירוש הכתוב, "והביא

(9) כס"מ שם. וראה קרית ספר שם.

(10) לח"מ שם.

(11) הל' שגגות פ"ז ה"ט.

(12) שבת ע"א, ב. – וראה נ"כ הרמב"ם שם

(ה"ט והי"א). ואכ"מ.

(13) רש"י שם ד"ה על חטאתו.

(14) וגם לר"ל שפליג שם על ר"י, הרי ס"ל "ההוא [חטאתו אשר חטא] לאחר כפרה", דאם נודע לו על השני לאחר שנתכפר לו על הראשון מביא שני, ונמצא שגם לשיטתו בא כתוב זה לשלול גם חטא ממין זה (שנודע לו אודותו אחר כפרת הראשון).

(1) הל' שגגות פ"ג ה"ג.

(2) פרשתנו ד, כח.

(3) משנה כריתות (כו, ב) ובגמ' שם.

(4) כדעת ר' אחא בר' דרבא – זבחים ט, ב.

(5) משנה כריתות שם.

(6) כך גריס הר"י קורקוס, הובא בכס"מ שם.

וכ"ה בקרית ספר להרמב"ם שם. וראה לח"מ. תו"ט

כריתות שם (פ"ז מ"ז). וועד.

(7) לח"מ שם. וראה קרית ספר שם.

(8) כך ה"י הגירסא לפני התו"ט. וועד. וכ"ה

דעת התוס' ב"ק סו, ב (ד"ה דגול קרבן). מאירי ור'

עזריאל (הובא בשטמ"ק) – נזיר כח, א.

זה, מדוע אין צורך בהבאת דורון ב-
המשך לכל כפרה וכפרה?

ואין לומר שזהו מפני שהאדם כבר
עשה תשובה ונתכפר לו עונו לגמרי²⁴
(כמחז"ל²⁵ עבר על מ"ע ושב אינו זו
משם עד שמוחלין לו) – שהרי גם חטאת
לא מכפרת אלא על השבין²⁶, וכפסק
הרמב"ם²⁷ ד"כעלי חטאות. . . אין מתכפר
להן בקרבנם עד שיעשו תשובה ויתודו
וידוי דברים", וכמודגש גם במשל הנ"ל
שחטאת היא כמו "פרקליט שנכנס", שזה
יתכן רק לאחר שהאדם מתחרט על
מעשיו, אלא שכדי לרצות את המלך
שימחול לו צריך לפרקליט. ומ"מ אמרי-
נן, דאף שהאדם כבר עשה תשובה נכונה
על כל חטא וחטא בפני עצמו, מ"מ צריך
"פרקליט" בפני עצמו על כל חטא וחטא;
ומדוע לענין "דורון" מספיק שיביא רק
אחד על כמה מ"ע?

ויש לומר הביאור בזה:

בהגדרת "מצות התשובה מן התורה"

ב. והוא בהקדם ביאור טעם החילוק
בין עולה (הבאה על מ"ע¹⁵) לחטאת
(הבאה על מל"ת), דגם אם עבר על כמה
מ"ע מתכפר בעולה אחת¹⁶, משא"כ
חטאת "על כל חטא וחטא בעי לאי-
תווי"י¹⁷ (ובזה גופא – "על כל פעם ו-
פעם"¹⁸).

ברש"י¹⁹ כ' הטעם שעולה מכפרת על
כמה מ"ע, "שהרי לא חייב הכתוב ל-
הביאו שתחייב²⁰ על כל עשה ועשה אלא
דורון בעלמא" – כדאיתא בגמ'²¹, "חטאת
למה באה. . . לפני עולה", כי היא (ה-
חטאת) כמו "פרקליט שנכנס" ("כאדם
סורח במלך וריצהו ע"י פרקליטין"²²),
ועולה היא כמו הדורון, שלאחרי ש-
"ריצה פרקליט נכנס דורון אחרי"ו²¹
(כ"שבא להקביל פניו מביא דורון
בידיו"²²).

אבל לכאורה דורש הסברה – כיון
ששלימות הכפרה ("שיתרצה לו לראות
פני המלך"²³) לא באה אלא ע"י דורון

ד"ונרצה לו" פירושו כפרת העונש. וברמב"ן שם,
שהיא כפרה חמורה יותר מכפרת החטאת, כי העולה
"יכפר על המזידים שאינם רצויים לפניו", משא"כ
חטאת באה על השוגג, ד"אע"פ שחטא, רצוי השם
הוא". ואכ"מ.

24) כפרשי זבחים ז, ב (ד"ה עולה): אינה באה
לכפר על עשה כפרה ממש אלא אחר שכפרה
התשובה על העשה היא באה כו'. וכ"כ באגה"ת שם.
ועייג"כ שו"ע אדה"ז אורח (מהד"ק) ס"א ס"ב. אבל
ראה סוף הערה הקודמת.

25) זבחים שם. וש"נ. רמב"ם הל' תשובה פ"א
ה"ד.

26) שבועות יג, א וברש"י שם ד"ה חטאות [אבל
בכריתות ז, א שהכוונה ב"שבין" כאן היינו דאמר
יכפר עלי חטאתי. וכ"ה ברמב"ם הל' שגגות פ"ג הי'
השבים המאמינים בכפרתן". אלא שגם הרמב"ם
אין החטאת מכפרת בלי תשובה, כנפנים].

27) הל' תשובה פ"א ה"א.

15) ת"כ (ורש"י) פרשתנו א, ד.

16) זבחים ה, ב, ו, א ואילך. ז, ב.

17) שם ו, א.

18) ל' אדה"ז – תניא אגה"ת רפ"ג. וראה לקמן

סעיף ד.

19) זבחים ו, א ד"ה כיון.

20) בשטמ"ק שם, שתחייבנו". וראה גם גירסת

הב"ח שם.

21) זבחים ז, ב.

22) רש"י שם ד"ה עולה. וראה גם אגה"ת פ"ב.

23) ל' אדה"ז באגה"ת שם. ושם, ד"לשון

מכפרת וכן מ"ש בתורה (פרשתנו שם) ונרצה לו
לכפר עליו אין זו כפרת נפשו אלא לכפר לפני ה'
להיות נחת רוח לקונו". וראה גירסת השטמ"ק
בפרש"י שבהערה 19: דורון בעלמא הוא וכתוב
ונרצה לו מלמד שנתרצה מכל להקב"ה (אבל בכ"ח
שם גירסת אחרת בפרש"י). וראה הערה הבאה.

אבל בראב"ע, רמב"ן ועוד פרשתנו (א, ד)

פני המלך תלוי' בזה שהמלך יסכים ל-
ראותו, כי יתרצה לקבל אותו לעבד
וכו', וזה תלוי בקבלת עול מלכותו ית',
שזה מתבטא ע"י הקרבת העולה.

ולכן מהני עולה אחת על כמה מ"ע –
כי הריצוי של קרבן עולה הוא בשייכות
לקבלת עול מלכות ועול מצות של
האדם, מה שמקבל על עצמו „לבל ישוב
.. למרוד במלכותו ית' ולא יעבור עוד
מצות המלך ח"ו הן במ"ע הן במל"ת, ו-
כיון שקבלה זו כוללת כל המצות כולן
כאחת³² – הרי גם הריצוי על קבלה זו
אינו שייך וקשור עם פרטיות של חטא,
או לכל חטא בפ"ע.

משא"כ הכפרה (דחטאת) ה"ה כפרת
העון, (בפשטות) שייכת לחטא המסוים
שעבר עליו, ולכן צריך חטאת בפ"ע על
כל חטא וחטא.

ג. אמנם, גם הכפרה והמחילה על
חטא יש בה שני ענינים:

(א) עויבת מעשה חטא זה, דהיינו „ש-
יעזוב החוטא חטאו .. ויגמור בלבו ש-
לא יעשה עוד" – דכאשר הקב"ה רואה
שהאדם מקבל עליו באמת „שלא יעשהו
עוד" (ובפרט באופן ש„יעיד עליו יודע
תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעו-
לם³³), מכפר עונו ומוחל לו העונש.

(ב) חרטה על העבר (ווידי' דברים)
שע"ז פועל עקירת (ביטול) הרע³⁴ ש-

– שהיא „עויבת החטא בלבד³⁵ – כ'
אדה"ז³⁶ „דהיינו שיגמור בלבו בלב שלם
לבל ישוב עוד לכסלה למרוד במלכותו
ית' ולא יעבור עוד מצות המלך ח"ו הן
במ"ע הן במל"ת". כלומר: גמירת הלב
דתשובה צ"ל לא רק שלא יעשה עוד
הפעם חטא זה שעבר עליו (כפשטות ל'
הרמב"ם³⁷ „שיעזוב החוטא חטאו כו'
ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד"), אלא
שלא יעבור על שום מצוה („הן במ"ע הן
במל"ת")³⁸, וגם „שיגמור בלב שלם לבל
ישוב .. למרוד במלכותו ית'" (ומפשטות
ל' אדה"ז משמע שזה מעכב במצות
התשובה שמן התורה).

ובטעם הדבר יש לומר:

בעשיית חטא (אפילו חטא אחד) –
שני ענינים: (א) הרע שבמעשה פרטי זה.
(ב) כיון שכל מצוה ומצוה ה"ה „מצות
המלך", לכן, ע"י עשיית עבירה, איזו
שתהי', הרי האדם בגדר מורד במלכותו
ית'. וכדי לתקן מרידה זו צריך לקבל
עליו מחדש עול מלכות שמים³⁹ (שלא
למרוד במלכותו ית') ועול מצות⁴⁰ („לא
יעבור עוד מצות המלך ח"ו הן במ"ע הן
במל"ת").

ובזה יובן הטעם שעולה מכפרת על
כמה מ"ע מפני שהיא „דורון":

פעולת „דורון" אינה מחילת עון (ובי-
טול העונש)⁴¹, אלא שיוכל „לראות פני
המלך". וענין זה שייך לקבלת עול
מלכותו ית'. דמחילת עון (הפוטרת אותו
מעונש) שייכת לעויבת חטא; אבל ראיית

(32) וכפשטות הענין, דאף אם עבר על כמה
חטאים, מספיקה קבלת עול מלכות פעם א' (באמת
ובלב שלם) עבור כל החטאים: משא"כ עויבת החטא
(גמירת הלב שלא לעשות חטא זה עוד) וכשיב
חרטה על העבר – היה על כל חטא בפ"ע.

(33) רמב"ם שם ה"ב. – נתי' בארוכה בשיחת
פורים תשמ"ז.

(34) ראה ספר המצות להצ"צ מצות וידי
ותשובה פ"א.

(28) אגה"ת פ"א (צא, ריש ע"א).

(29) ה' תשובה פ"ב ה"ב.

(30) וראה רמב"ם שם ה"ד, ומשנה מעשיו כולן

לטובה. אבל ראה לקו"ש חל"ד ע' 62 הערה 40.

(31) ראה משנה ברכות רפ"ב (ג', א), מכילתא

יתר כ, ג.

אלא כאשר מביא גם קרבן. וכפשוטו משמעות המשל הנ"ל, שדימו הבאת חטאת לריצוי המלך על ידי פרקליט, ש- אין זה שייך להעברת הרע מנפש החו- טא, אלא לריצוי המלך. כלומר: אף שה- אדם גמר בלבו בלב שלם, "שלא יעשהו עוד" ושוב אין עליו שם רשע" – מ"מ אין הקב"ה מוחל לו העונש עד שיביא קרבן, בדוגמת ריצוי המלך ע"י פרקליט.

והא שבביטול מ"ע אין צורך בקרבן שתקבל גמירת לבו ושיומחל לו העונש – היינו מפני שהמרידה במלך היתה רק על ידי שב ואל תעשה⁴¹, ולכן מספיקה תשובה לחוד (הקבלה בלב שלא למרוד עוד במלכותו ית' כו') שיומחל לו חטאו: משא"כ בל"ת, שהמרידה היתה על ידי מעשה⁴², לא מספיקה הקבלה בלב⁴³, "שלא יעשהו עוד", אלא צריך גם הבאת קרבן⁴⁴.

(41) ראה בארוכה לקו"ש ח"י ע' 197 ואילך (וש"ב), שעי' עזיבת החטא בלבד נעשה איש כשר אף אם עדיין לא נתכפר לו עונו. ע"ש.

(41*) ראה חזקוני מהרש"א יומא פו, א ד"ה עבר על עשה.

(42) להעיר מתורת העולה (להרמ"א) ח"ב ספ"א – הטעם הי"ב (מהרלב"ג) על קרבנות: רצה השי"ת שיהי' עם התשובה הקרבת הקרבן כדי שיתשב יותר בלב החוטא שכבר נתכפר לו אותו החטא כי לא יצויר אצל המון האנשים שיהי' האדם רשע ואח"כ יתקנה ורשעו בתשובתו בלבדו בזולת מעשה כלל ולזה צוה השם יתעלה שיעשה אלו הקרבנות כו'. ע"ש.

(43) וראה בית אלקים (להמב"ט) שער התשובה ספ"ב – שהטעם שבזמן המקדש אין כפרה לשונג בלי קרבן (אף שבזמן שאין ביהמ"ק קיים יש כפרה בלי קרבן) – הוא מפני שחטא בזמן המקדש הוא חמור יותר, כי, מעיו פנים נגד השכינה. . . דמיון העבד העובר על דברי האדון בפניו. ומשמע לכאורה, שהצורך בקרבן הוא לכפר על המרידה (היתירה) נגד ה'.

„ונבנס" בו, על ידי עשיית חטא זה, ורק אז נתכפר עונו, כי כל זמן שרע זה עדיין בו, אא"פ שיומחל לו החטא [ועפ"ז מבאר רבינו חזקוני (באגרת התשובה³⁵) הטעם שאם עבר על מל"ת תשובה תולה ויוה"כ מכפר³⁶ – כי התשובה לחוד אין בכחה לטהר הנפש לגמרי מהחטא, ולכך אין כפרה עד יוה"כ שמתהר את בנ", כמ"ש³⁷, וכפר על הקודש מטומאות בנ"י ומפשעיהם. . . לפני ה' תטהרו"].

ומעתה יש לחקור בהא שהעובר על ל"ת בשוגג חייב חטאת (ולא מספיקה תשובה לחוד כעובר על עשה) – בשביל איזה פרט וענין (משני ענינים אלה) זקוקים להקרבת:

(א) בשביל טהרת הנפש³⁸ – דכשם ש- ל"ת (במזיד³⁹) חלוקה מעשה לענין כפ- רה בזמן הזה⁴⁰, שבל"ת צריכים ליוה"כ לטהר נפשו מהרע שנדבק בה על ידי מעשה העבירה ולא די בתשובה לחוד [משא"כ בביטול עשה, שכל ענינו הוא רק זה ש"מרד במלכותו ית' ולא עשה מאמר המלך⁴¹], הרי ע"י התשובה לחוד – שמקבל ע"ע עול מלכות שמים ועול מצות – מוחלין לו מיד] – כך הוא בשוגג (בזמן הבית), שהצורך בהקרבת הוא כדי לקנח ולטהר את הנפש מהחטא שנדבק בה על ידי מעשה העבירה.

(ב) מפני שאין גמירת לבו של האדם „שלא יעשהו עוד" מתקבלת אצל הקב"ה

(35) רפ"א.

(36) יומא פו, א. רמב"ם שבהערה 25.

(37) אחרי טז, טז. שם, ל.

(38) וכן משמע ברמב"ן פרשתנו' (ד, ב).

(38*) ראה חסדי דוד לתוספתא יומא פ"ד, ט.

(39) כי ד' חלוקי כפרה הם בזמן הזה (ראה

רמב"ם הל' תשובה פ"א ה"ג ד' ובלח"מ שם).

(40) ל' אדה"ו אגה"ת שם.

אינה הוכחה שלא יעשהו במצב אחר] – ולכן צריך תשובה וקבלה בפ"ע על כל פעם ופעם (בהתאם למצב האדם והמקום וכו' שבפעם זו), ובדרך ממילא צריך גם קרבן בפ"ע, כי עזיבת החטא פירושה עזיבת מעשה חטא (גם) באופן זה שנעשה אז:

אבל בדיעבד מועיל הקרבן שהפריש על חלב שאכל אמש לכפר על חלב ש-אכל היום – כי סו"ס אין כאן עקירת שם קרבן מחטא לחטא, כיון שתוכן הקרבן (קבלת האדם שלא יעשה חטא זה – בכלל) שווה ממש בשתי הפעמים.

משא"כ להגירסא „אם הביא לא כפר“, כפרת חטאת שייכת לטהרת הרע שעל ידי מעשה החטא, שבזה כל מעשה של חטא הר"ע בפ"ע, כי בכל מעשה חטא „נכנס“ עוד רע בנפשו“ וצריך פעולה בפ"ע להוציא את הרע של כל פעם ופעם. ולכן הקרבן שהפריש על חלב שאכל אמש אינו יכול לכפר על אכילת חלב של יום זה.

ה. ויש להוסיף ביאור בזה ע"ד ה' חסידות – ובהקדם דיוק הלשון „חלב שאכל אמש . . חלב שאכל היום“, דלכ"א אורה כאן לא נוגע חילוק הימים אלא חילוקי הפעמים, שהקרבן שהפריש על פעם הא' שאכל חלב לא יביאנה על פעם הב' שאכל חלב⁴⁶. ומהו הדיוק „אמש . . היום“?

[אבל לענין קינוח לכלוך החטא י"ל שאין צורך בקרבן חטאת, דכיון שעבר רק בשוגג, אין הלכלוך גדול כ"כ ויכול להעביר רע זה על ידי תשובה לחוד (משא"כ במזיד שצריך ליוה"כ, כנ"ל)].

ד. ויש לומר, שבזה מחולקות שתי הגירסאות הנ"ל ברמב"ם:

להגירסא „אם הביא כפר“ – שהקרבן שהפריש על חלב שאכל אמש יכול ל-כפר (בדיעבד) על החלב שאכל היום – כפרת החטאת שייכת לריצוי המלך, שתתקבל אצלו גמירת לבו של האדם „שלא יעשהו עוד“. דכיון שמדובר באו-ת מין חטא (אכילת חלב), והרי הקבלה היא „שלא יעשהו עוד“ (ובפרט אם הוא באופן ש„יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם“, באיזה מצב שיהי') – אי"כ נמצא, שהיה קבלה אחת ושווה („שלא יעשהו עוד“) עבור כל ה-פעמים שעבר על חטא זה⁴⁷, ולכן גם הריצוי הנפעל על ידי הקרבן על מין חטא זה הוא שווה בכל פעם ופעם.

ואע"פ שצריך להביא קרבן בפ"ע „על כל פעם ופעם“ (אם לא היו בהעלם אחד) – ואין חטאת אחת מכפרת על כמה מל"ת (שלא נעשו בהעלם אחד) – ה"ז מפני שאינו דומה מצב האדם וה-מקום וכו' בכל פעם ופעם [שלכן תשובה שלימה היא באותו מקום וכו'⁴⁸] – כי זה שאינו עובר על עבירה זו במצב אחד

(46) ראה אגה"ת פ"ו (צו, ב): ואפילו בכפלת

חטא אחד פעמים רבות מאד.

(47) וראה לקו"ש ח"ט (ע' 395 ואילך. לקו"ש ביאורים בלקוטי לוי"צ על אגה"ת, קה"ת, תשנ"ב) ע' 6 ואילך) החילוקים בזה – באיזה ענין נתוסף הרע ע"י כל פעם ופעם ובאיזה לא. ע"ש.

(48) ובר' עזריאל (שבהערה 8) „או על הדם שנשׁ . . מן החלב על החלב יתכפר על הנשׁו“ – אף שבמשנה כריתות (כז, ב) הלשון „אמש . . היום“.

(44) ע"ד הגי' סעיף ב לענין עולה, אלא ששם שייכת לקבלת עול מלכות שנכללת בזה כל מ"ע ומל"ת, ואילו בחטאת ששייכת לגמירת הלב בשייכות לחטא זה, נכללות רק כל הפעמים שעבר על חטא זה.

(45) יומא פו, ב. רמב"ם הל' תשובה רפ"ב. – וזהו העילוי כאשר התשובה היא באופן ד"יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם“.

ויש לבאר זה (בפנימיות הענינים),
ע"פ דברי הזהר⁴⁹ בפירושו הכתוב⁵⁰ „ו-
אברהם זקן בא בימים", ש"ימים" קאי על
לבושי המצות (שעל ידי עשיית מצוה
נברא לבוש שעל ידו תוכל הנשמה
ליהנות מזיו השכינה בעוה"ב), ו"בא ב-
ימים" פירושו שכל ה"לבושים" של אב-
רהם אבינו היו אצלו בשלימות, שלא הי'
חסר אצלו אפילו לבושא חדא.

ומבואר בזה, שאין כוונת הזהר להו-
ציא את הענין ד"ימים" מידי פשוטו, אלא
שלבושי המצות שייכים גם ל"ימים" כ-
פשוטם⁵¹. כי לכל יום ויום של ימי ה-
אדם יש „לבושים" השייכים ליום זה
דוקא, וכדי להשיג לבושים אלו צריך
שיום זה יהי' „ממולא" בעשיית מצוות.

[ו"ל שמטעם זה הזהיר הבעש"ט⁵²
„לא יניח שום יום מעשיית מצוה", ד-
היינו, גם באם יוכל להשלים למחר מה
שהחסיר היום באופן שלא יחסר ממספר
הכולל של המצוות – מ"מ, כיון שחסר

לו יומא חדא, חסר לו הלבוש השייך
ליום זה דוקא⁵³].

ועפ"ז יובן דיוק הלשון „הפריש
חטאתו על חלב שאכל אמש לא יביאנה
על חלב שאכל היום" – כי עיקר ה-
התחלקות בין שתי האכילות, שמשום כך
יש להביא קרבן בפ"ע על כל אכילה
ואכילה, היא מצד חילוק הימים, שהוא
חילוק בה"לבוש".

כלומר: מצד ה"אור" ותוכן הפעולה
– הרי הוא בשווה בשתי האכילות, ואין
טעם כ"כ לחלק ביניהן שקרבן הראשון
לא יוכל להיות עולה לו על האכילה
השנית: אלא עיקר השאלה היא מפני
חילוק הימים, דכיון שבכל יום משתנה
ה"לבוש", ונמצא, שכל אכילת חלב שיי-
כת לתיקון „לבוש" אחר, ולכן לכתחילה
לכו"ע לא יביא של אמש על אכילת
היום.

אמנם היות שסו"ס אין החילוק אלא
ב"לבוש", אבל בנוגע להאור והתוכן הרי
הוא שווה ממש בשניהם – לכן ס"ל
(לגירסא אחת), שבדיעבד, אם הביא –
כפר.

(משיחת ש"פ נקב, כ"ף מנ"א, תשמ"ז)

(49) ח"א רכז, א. וראה שם קכט, א.

(50) ח"ש כד, א. וראה תר"א שם (טז, א).

משפטים (עו, ג. עט, ב).

(51) ראה תר"א משפטים שם. ועוד. וראה בכ"ז

לקו"ש ח"כ ע' 315 ואילך (סה"מ – מלוקט ח"א ע'
רפט ואילך) ושו"נ.

(52) צוואת הריב"ש בתחלתה.

(53) ראה בביאור טעם הענין – לקו"ש שם ע'

321 (סה"מ שם ע' רצה) ושו"נ.

ויקרא ו

לא תני דין מסויים כו', גם כשאין לדין זה מקום במציאות? – הרי מובן שאא"פ לתרץ כן דברי הרמב"ם, שספרו אינו אלא „הלכות הלכות“.

עוד תירוצ' יש במפרשים, דהיא גופא קמ"ל, דכבשה דכתיב בחטאת הוי לעיכובא.

אבל גם תירוצ' זה קשה להולמו, כי: (א) למה להשמיענו דכבשה דכתיב ב- חטאת הוי לעיכובא בדין תערובות – ולא בפשוטו שהמקריב זכר לחטאתו לא יצא? (ב) ועיקר: זה דכבשה דכתיב ב- חטאת הוי לעיכובא הוא מילתא דפשי- טא, כדמוכח מהשקו"ט בגמ' רק בנוגע להמפריש נקבה לעולתו אם חייל עלי' קדושה (ג) הרמב"ם פסק כבר (בפרקים שלפנ"ו) דהדיט שמפריש זכר לחטאת אינו מתקדש (לא קדושת הגוף ולא קדו- שת דמים).

ב. והנה בגמ' שם: איתא: מאי שנא חטאת ואשם דהאי זכר והאי נקבה חטאת ועולה נמי [האי זכר והאי נקבה איכא שעיר נשיא [שהוא זכר], חטאת ואשם

א. כתב הרמב"ם בהל' פסולי המוקד- דשין' (לאחרי שפירש' אופני זבחים ש- נתערבו ופרטי דיניהם) „כל הקדשים אפשר שיתערבו מין במינו חוץ מן ה- חטאת עם האשם, שאין האשם אלא מ- זכרי כבשים ואין לך חטאת מן הכבשים אלא נקבה“, ומקור דבריו במשנה זבחים¹ „הכל יכולים להתערב חוץ מן החטאת והאשם“.

ותמהו המפרשים: מהו הצורך להש- מיענו ד„הכל יכולין להתערב חוץ מן ה- חטאת והאשם“, והרי זה שאשם וחטאת אין יכולין להתערב הוא מצד הכרח ה- מציאות, כיון שזה זכר וזו נקבה, וא"כ אמאי צריך התנא (ועד"ז הרמב"ם) להש- מיענו דבר שבמציאות?

יש שתירצו: דתני הכי (במשנה) כי היכי דלא תקשי' אמאי לא תני דין חטאת ואשם שנתערבו כי היכי דתני דין תערובות אחרני.

אבל לכאורה דוחק הוא, דמכיון שב- מציאות אי אפשר להם להתערב – הרי מעיקרא אין מקום לשאלה „אמאי לא תני דין שאינו במציאות“ (דאטו בשופטני עסקינ'?).

וגם את"ל (בדוחק גדול) דכן הוא דרך המשנה לברר גם שאלה כזו (אמאי

(7) ראה בית דוד שם: וכה"ג דתני בפ"ד דנדרים [צ"ל פ"ג, והוא שם לא, א] לוקח בפחות ומוכר ביותר אם שומעין לו כי היכי דלא ליתפיס במילתי' (ראה תרי"ט שם).

(8) הקדמתו לספר היד.

(9) שושנים לדוד למשנה זבחים שם.

(10) תמורה כ, א.

(11) הל' פסולי המוקדשין פ"ד הי"ח. וראה נ"ב

שם.

(12) עה, ב.

(1) פ"ו הט"ז.

(2) שם ה"א-טו.

(3) ע"ב.

(4) בית דוד למשנה זבחים שם.

(5) ב"ק פה, א. ובכ"מ.

(6) להעיר מיבמות פ"א מ"א בסופה: ואי אתה

יכול לומר כו'. וראה הערה הבאה.